

**Smala körfält -
Hur påverkas
slitaget av
dubbdäcken**

**Torbjörn Jacobson
Trafikverket**

TRAFIKVERKET

Smala körfält – en utmaning för belägningsbranschen?

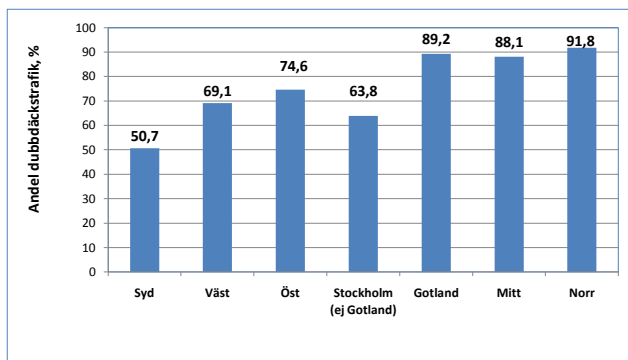

Spårbunden trafik ger:

- ökat slitage från dubbdäckstrafiken
- mer deformationer
- mer av beständighetsrelaterade skador

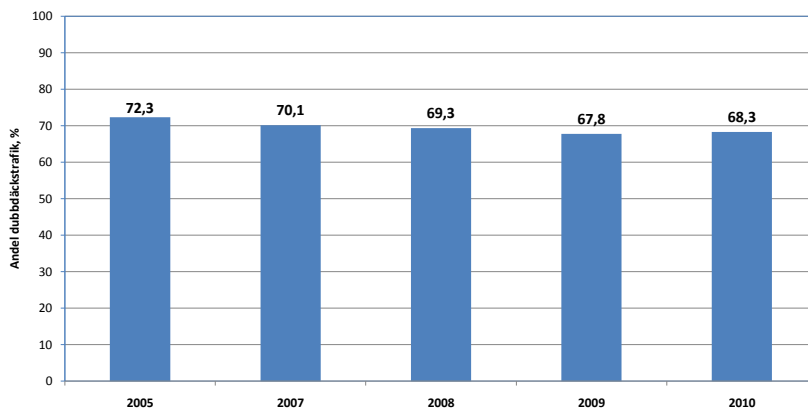
Dubbdäcksanvändning vintern 2009/2010

Antal personbilar: 4 278 995

Antal personbilar med dubbdäck: 2 922 554

Förändring av dubbdäcksanvändningen 2005-2010 – hela landet

Specifikt slitage (SPS-tal)

Infarterna i Stockholm:

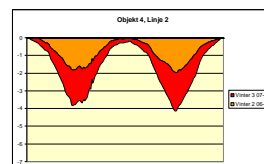
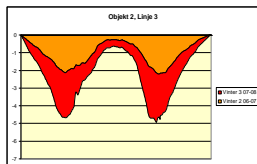
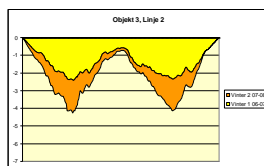
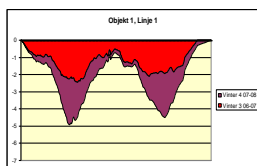
- 1990: 6-10 g
 - 1995: 4-6 g
 - 1999: 2-4 g
 - 2005: 5-8 g
 - 2008: 5-12 g
- Varför har slitaget ökat på senare år?
- Mer trafik
 - Ballast med sämre kvalitet
 - Smalare körfält
 - Mer spårbunden trafik

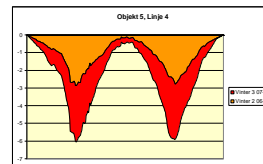
Hornsgatan:

- 2008: 2 g

Spårbildning orsakad av dubbdäck

Trafikvolym: 30 000 – 50 000 fordon
 Kulkvarnsvärde: 6-7
 Hastighet: 70 – 110 km/h

Vad orsakar avnötningen?

7 2011-01-20 NVF-seminarium 2011 TRAFIKVERKET

Faktorer som inverkar på slitstyrka och dubbdäcksslitage

Materialtekniska faktorer

- stenmaterialkvalitet (mycket stor)
- stenhalt (mycket stor)
- största stenstorlek (stor)
- bindemedelstyp (ABS liten, ABT stor)

Yttre faktorer

- hastighet (stor)
- vägtyp (stor)
- fukt på vägbanan (stor)
- utförarkvalitet (stor)

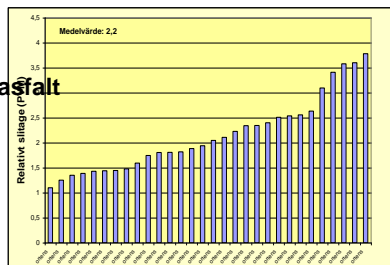
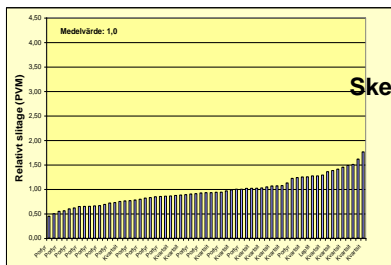
ABS 16, kvartsit

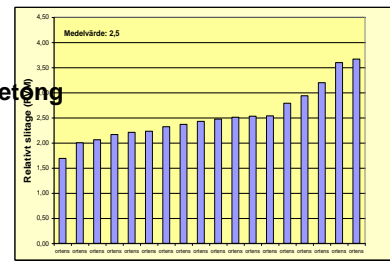
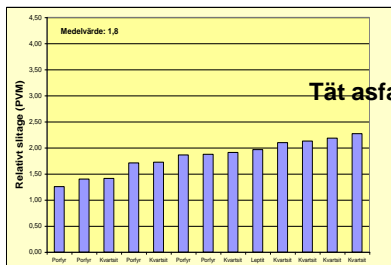
ABT 16, porfyr

8 2011-01-20 NVF-seminarium 2011 TRAFIKVERKET

Slitstyrkan hos olika slitlager (största sten 11 o 16)

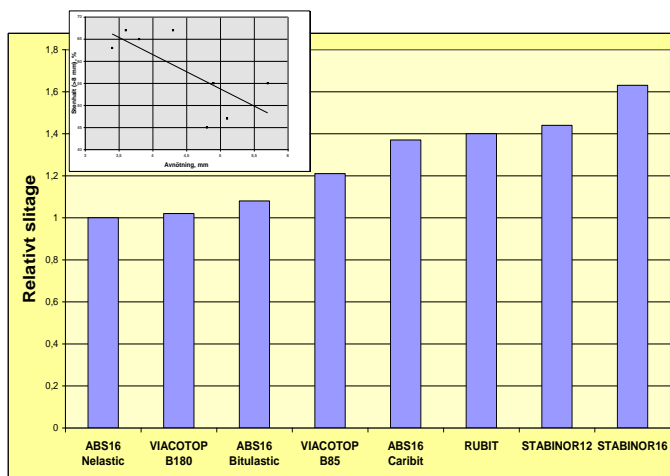
Skelettasfalt

Tät asfaltbetong

Inverkande faktorer – typ av bindemedel

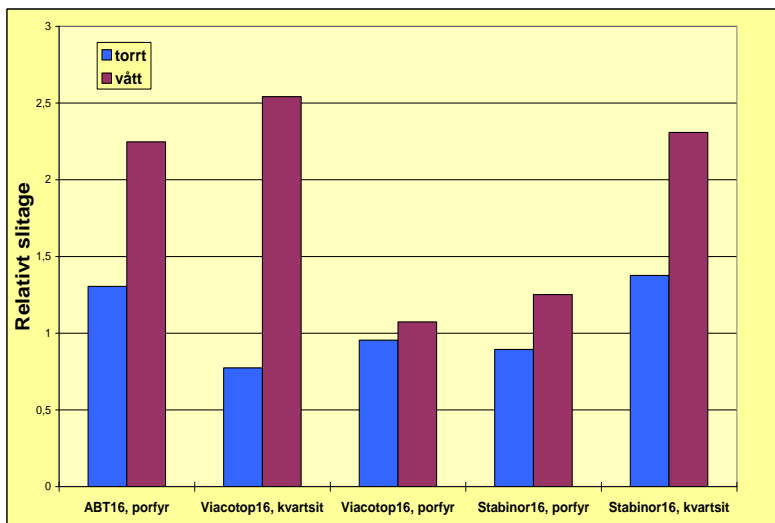
Skelettasfalt 16 mm

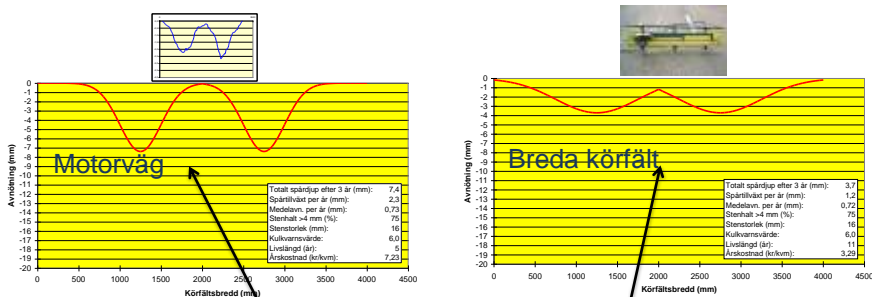
- 3 provvägar
- provplatter i fält
- provplatter i PVM
- ca 10 st PMB

- PMB har ingen större påverkan på slitstyrkan hos stenrika slitlager

Inverkande faktorer – torr eller fuktig vägbana

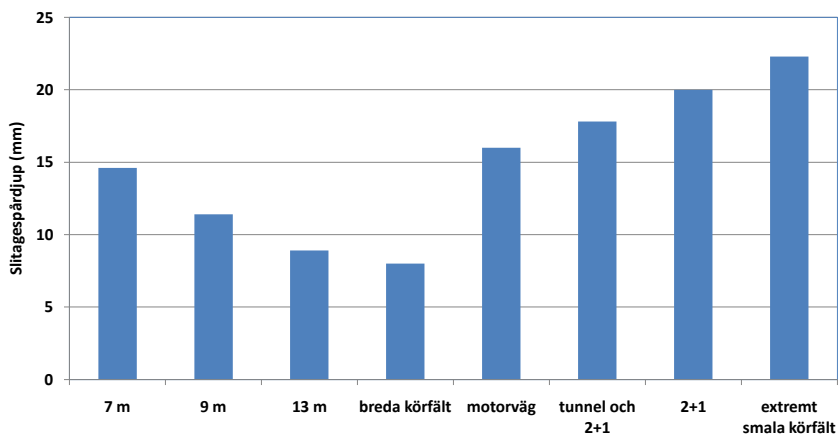
Inverkan av trafikens sidolägesfördelning

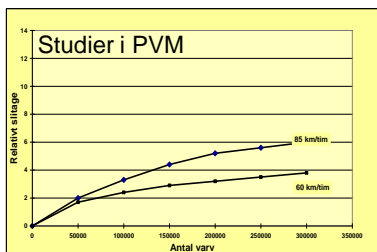
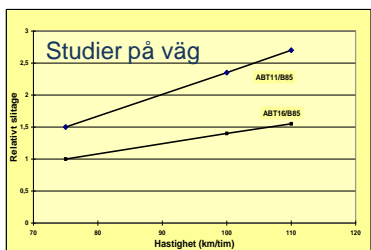
Typ	Körfältsbredd, m	Std.avv mm
1	7	250
2	9	300
3	13	450
4	breda körfält	500
5	motorväg	250
6	Tunnlar	225
7	2+1 vägar	200
8	Extremt smala körfält	180

Effekten av vägtyp på slitagespåret

10 års trafik, kulkvarn 7, ABS 16, 7500 fordon 70 % dubbdäck, 100 km/h

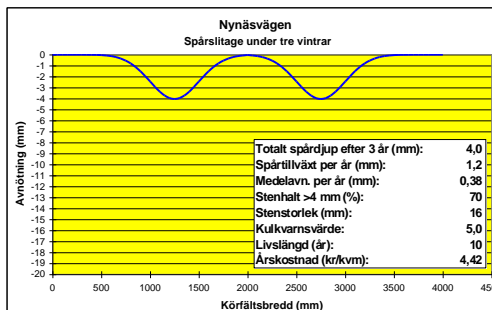
Inverkande faktorer – hastighet

Hastighet, km/tim	Slitagefaktor
50	0,65
70	0,90
90	1,20
110	1,50

VTIs slitagemodell

- Spårdjup
- Bortsliten mängd asfalt
- Livslängd
- Årskostnad

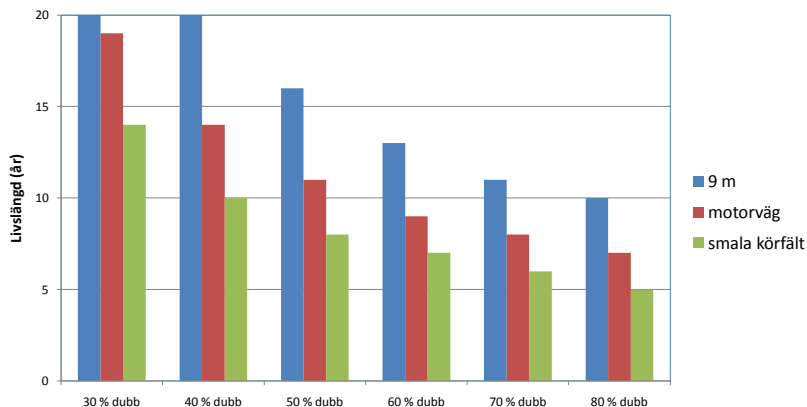

Validerad 3 ggr:

- Version 1 (1997)
- Version 2 (1999)
- Version 3 (2006)

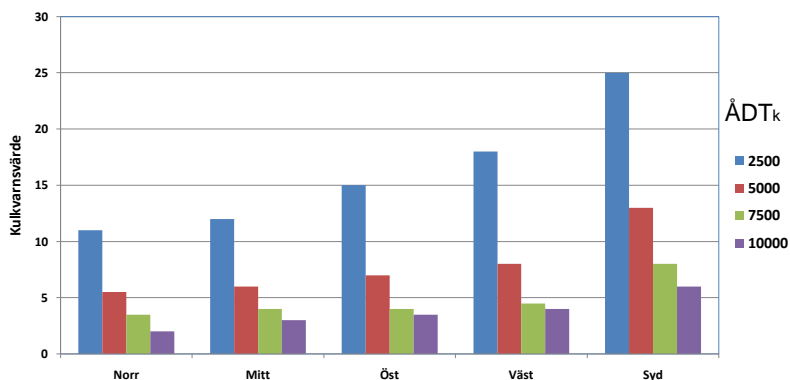
Livslängd beroende på andelen fordon med dubbdäck och vägtyp

ÅDTk: 7500 fordon, KK: 7, Hastighet: 100 km/h, övrigt spårdjup: 4 mm

Vilket krav på kulkvarnsvärde ska vi ha?

Livslängd: 10 år, tillåtet spårddjup: 17 mm, 13 mm slitage + 4 mm deformationer, hastighet: 100 km/h, saltad väg, extremt spårbanden trafik, ABS 16

17 2011-01-20

NVF-seminarium 2011

Slutsatser:

- Bra kvalitet på stenmaterialet
- Fortsätta använda stenrika slitlager
- Hög utförandekvalitet
- Slitlager med hög prestanda på slitstyrka, stabilitet och beständighet

Tack för uppmärksamheten!

18 2011-01-20

NVF-seminarium 2011

